

מדינת ישראל

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

השירותים להגנת הצומח ולביקורת

אגף מנהל והכשרה

הקמת תחום מידע ודיגום

ברט היקסון-מנהל תחום מידע ודיגום

בשבועות האחרונים הושלמה הקמת יחידה חדשה בשירותים להגנת הצומח ולביקורת (הגה"צ), היחידה תרכז את נושא מידע ודיגום בראייה ארגונית רוחבית. המהלך הינו יוזמה של הנהלת הגה"צ מתוך צורך לייצר מבט פנורמי על כלל פעולות הדיגום והמידע המיוצרים בפעילות בארגון, היחידה כפופה לאגף מנהל אך מתוכננת לבצע פעילות חוצת ארגון מול לכלל האגפים והמעבדות בהגה"צ ובשוק הפרטי. התחום, כשמו, יעסוק בעניין ריכוז כל הדגימות המגיעות למעבדות הגה"צ ולמעבדות המוכרות מטעם הגה"צ, ריכוז ואיסוף המידע והנתונים מתוצאות הבדיקות השונות. אחת הסיבות העיקריות לצורך בהקמת התחום החדש נובעת מתוך דגש וחשיבות שהנהלת הארגון רואה בבריאות הציבור. נושא זה זוכה לתהודה רבה בקרב ציבור צרכני תוצרת חקלאית, ובמשך השנים המודעות גוברת למניעת צריכת תוצרת חקלאית הנושאת שאריות חומרי הדברה בניגוד לתקנים. הפחתת שימוש ושימוש מושכל בחומרי הדברה הוא אחד היעדים המרכזיים של משרד החקלאות ופיתוח הכפר. בהתאם לממצאים של דו"ח מבקר המדינה בעניין שימוש בחומרי הדברה קיימים ליקויים בביצוע סקרי שאריות חומרי הדברה בתוצרת החקלאית הטרייה הן מבחינת היקף הבדיקות, מגוון התוצרת הנדגמת ומיקום לקיחת הדוגמאות לרבות שדות החקלאיים. ליקויים נוספים היו בהעדר השקיפות בפרסום ממצאי סקרי שאריות חומרי הדברה בצורה מפורטת לציבור. כפועל יוצא מתקבלות למשרד פניות רבות מארגונים שונים, התקשורת והציבור, בהתאם לחוק חופש המידע ומבקשים לקבל נתונים הנוגעים לתוצאות הסקרים והאכיפה של שאריות חומרי הדברה בתוצרת חקלאית טרייה פעילות התחום החדש תתמקד בדיגום תוצרת חקלאית טרייה לטובת סקר שאריות חומרי הדברה. הבסיס המשפטי לפעולות אלה נגזר מכוח חוק הגנת הצומח-התשט"ז-1956 והתקנות הרבות הנגזרות מהחוק, תקנות הגנת הצומח (הסדר יבוא ומכירה של תכשירים כימיים)-תשנ"ה-1994, תקנות הגנת הצומח (קיום הוראות תווית האריזה)-תשל"ז-1977 (להלן תקנות התווית) ותקנות בריאות הציבור (מזון) (שאריות חומרי הדברה)- (להלן תקנות השאריות) התקנות משותפת למשרד החקלאות והבריאות

מדינת ישראל

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

השירותים להגנת הצומח ולביקורת

אגף מנהל והכשרה

סיבה נוספת וחשובה להקמת יחידת המידע והדיגום, מכוונת לטובת הפעילות במרחב בריאות הצמח. מפקחי השירותים להגנת הצומח ולביקורת (הגה"צ) דוגמים מגוון תוצרת חקלאית וחומר ריבוי בממשקים רבים (אלפי דוגמאות בשנה). הדגימות מנותבות בהתאם לצרכים וליכולות של מעבדות הגה"צ או אל מעבדות פרטיות המוכרות על ידי מערך המומחים של הגה"צ. בשנים האחרונות הגה"צ מוביל מהלך למתן הכרה במעבדות פרטיות ומתוכנן להמשיך בקו זה ולהרחיב את מתן ההכרה למעבדות והרחבת היקף הבדיקות. מהלך זה בא על מנת לתת מענה לצורכי המגזר העסקי והפרטי, ובהגה"צ יהיה צורך לרכז ולנהל את כל המידע המועבר בין מעבדות הגה"צ ומעבדות פרטיות המוכרות מטעם המשרד לטובת בניית יחידת מידע ודיגום ארגוני פעלנו בהגה"צ בשנתיים האחרונות יחד עם יחידת השירות למערכות מידע (השל"מ) להקמת תשתית ייעודית למטרה הזו. התשתית כללה הקמת חדר ניהול דוגמאות ממוחשב שנמצא בשלבים מתקדמים מבחינת היקף המעבדות, כזה שיודע לקלוט את כלל הדוגמאות המגיעות אל מעבדות הגה"צ, לנהל ולתעד את כלל פעילות המעבדות. המטרה היא יעול ושיפור הפעילות והשירות הניתנים ללקוחות הארגון ולעובדים עצמם.

קיימת פעילות נרחבת של הגה"צ בנושאי בריאות הצמח בהיבטים חקלאיים ובקרת בטיחות התוצרת החקלאית הטרייה עקב השימוש במוצרי הגנת הצומח אשר ממוקמים בליבת העשייה של הארגון. כחלק מחובת האכיפה והפיקוח של הגה"צ מבוצע סקר שאריות חומרי הדברה בתוצרת חקלאית טרייה, יחד עם אגף א' כימיה ותכשירי הדברה, ובשיתוף אגף הביקורת בהגה"צ ויחידת הפיצו"ח במשרד החקלאות ופיתוח הכפר. המטרה הינה פיקוח על השימוש המושכל בתכשירי הדברה ואכיפת תקנות התווית והשאריות, ושמירה על בטיחות התוצרת המיוצרת בארץ.

מדינת ישראל

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

השירותים להגנת הצומח ולביקורת

אגף מנהל והכשרה

יש לציין שבמהלך השנים נוצרו פערים וחולשות בביצוע הסקרים מבחינה איכותית וכמותית, דבר שגרם לאי הפקת תועלת מרבית מביצוע הסקרים, וחלה עלינו החובה לצמצם את הפערים ולתקן את החולשות תוך שאיפה לטיוב תהליכי העבודה ושיפור השירות. החולשות בביצוע סקרי שאריות חומרי ההדברה השתקפו בנפח הדגימות הנמוך הנדגם בכל שנה, אי כיסוי כל צינורות השיווק ובעיקר אי הגעה לשדות החקלאים, זמן תגובה איטי, העדר סיכום ממצאי הסקרים הכולל ניתוח מעמיק בתוצאות הסקר והסקת מסקנות וכפועל יוצא אי פרסום מתמיד ובצורה מפורטת לתוצאות הסקר ואי יצירת הרתעה מספקת אצל המגדלים המפירים את החוק. העדר סיכום תוצאות הסקרים יצר מצב שמידע אשר אינו נאסף ומנותח פגם עם השנים ביכולות התכנון והערכת הסיכונים אצלנו. שינויים במרחבי הפעילות במגזרים המשיקים לנו בכל נושאי החקלאות ובטיחות המזון משאירים אותנו מאחור ולכן עלינו לעבור מדרך ההתנהלות העכשווית שלנו להתנהלות יוזמת, אקטיבית ומשנה מציאות.

כאן חשוב לציין את שיתוף הפעולה של כלל האגפים בהגה"צ ויחידת הפיצו"ח, שיתוף פעולה שהינו הכרחי להשגת מהמטרות שלנו.

בהצלחה לכולנו! והעיקר לשמור על בריאות הציבור ובריאות הצמח